

УЧАСТНИЦИ В УЧЕБНО-ВЪЗПИТАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

А. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ

Чл.35. Учителят има следните права:

1. да членува в професионални организации и да взема участие в работата на регионалните им органи;
2. свободно да определя методите и средствата за провеждане на образователно-възпитателния процес, като активно използва интерактивни методи на преподаване и възможностите на информационните и комуникационните технологии;
3. да получава информация по въпроси, свързани с изпълнение на служебните му задължения, както и за възможностите за повишаване на професионалната му квалификация;
4. да повишава образованието и професионалната си квалификация;
5. да дава мнения и да прави предложения за развитие на училището
6. да използва училищната материално-техническа база за изпълнение на служебните си задължения.

Чл.36. Учителят има следните задължения:

1. да изпълнява нормата за задължителна преподавателска работа и другите задължения, включени в длъжностната му характеристика;
2. да преподава учебния предмет на книжовния български език, с изключение на учебните предмети "чужд език" и "майчин език", както и на учебните предмети на чужд език, да общува с децата или учениците на книжовен български език и да ги подпомага да усвояват книжовноезиковите норми;
3. да уведомява своевременно директора, когато се налага да отсъства от учебни часове, за осигуряване на заместник с оглед недопускане на свободни часове;
4. да участва в работата на педагогическия съвет и да изпълнява неговите решения;
5. да изпълнява предписанията и препоръките на органите, осъществяващи методическа дейност и контрол в системата на народната просвета;
6. да опазва живота и здравето на децата или учениците по време на образователно-възпитателния процес и на други дейности, организирани от училището.
7. да поддържа и повишава професионалната си квалификация;
8. да информира писмено и на индивидуални срещи родителите за успеха и развитието на детето или ученика, за спазването на училищната дисциплина, както и за уменията му за общуване и интегриране в училищната среда, да ги насочва към форми за допълнителна работа с оглед възможностите, потребностите и желанията на детето или ученика при зачитане на тяхното право да вземат решения;
9. да не ползва мобилен телефон по време на час;
10. да не пуши, да не внася и да не употребява алкохол в училището, детската градина или обслужващото звено, както и извън тях - при провеждане на мероприятия и дейности, в които участват деца или ученици;
11. да се явява на работа с облекло и във вид, които съответстват на положението му на учител и на добрите нрави;
12. да не внася в училището или обслужващото звено оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност.

Чл.37. Учителят няма право да:

1. нарушава правата на учениците, да унижава личното им достойнство, да прилага форми на психическо и физическо насилие върху тях.
2. учителите нямат право да предоставят образователни услуги срещу заплащане при наличие на конфликт на интереси.

Чл.38. Учител, който е и класен ръководител, има следните допълнителни задължения:

1. да следи за успеха и развитието на учениците от съответната паралелка в образователно-възпитателния процес, за спазването на училищната дисциплина, както и за уменията им за общуване с учениците и учителите и интегрирането им в училищната среда, като периодично и своевременно информира родителите;
2. да анализира и оценява рисковите фактори върху учениците от паралелката и да предприема превантивни и корективни мерки за справяне с тях;
3. да контролира посещаемостта на учебните часове от учениците от паралелката;
4. своевременно да уведомява родителите, ако ученикът отсъства от учебни часове, както и когато спрямо него ще започне процедура за налагане на наказание или друг мерки по този правилник;
5. да консултира родителите за възможностите и формите за допълнителна работа с ученика с оглед максимално развитие на заложбите му, както и за възможностите за оказване на педагогическа и психологическа подкрепа от специалист, когато това се налага;
6. да изготвя и да предоставя на родителя характеристика за всеки ученик в съответствие с чл. 138а;
7. да организира и да провежда родителски срещи;
8. периодично да организира индивидуални срещи с учениците от паралелката, да организира и провежда часа на класа и да работи за развитието на паралелката като общност;
9. да участва в процедурите за налагане на наказания и мерки по отношение на учениците от паралелката в случаите и по реда, предвидени в този правилник;
10. да осъществява връзка с учителите, които преподават на паралелката, и периодично да се информира за успеха и развитието на учениците от паралелката по съответния учебен предмет, за спазване на училищната дисциплина, за уменията им за общуване и интегриране в училищната среда;
11. да осъществява постоянна връзка с останалите класни ръководители с оглед усъвършенстване и намиране на нови форми за общуване с учениците и родителите;
12. да осъществява връзка и да подпомага специалистите, които работят с ученици от паралелката;
13. да води редовно и да съхранява учебната документация за паралелката.
14. да обсъжда и да взема решения по основни въпроси, свързани с развитието и възпитанието на учениците, включително с участието на специалисти по време на родителски срещи. Класният ръководител не може да обсъжда публично въпроси, свързани с успеха и поведението на отделните ученици от паралелката.
15. да предоставя на родителите информация за графика на приемното време на учителите в училището по време на първата родителска среща.
16. В края на всяка учебна година класният ръководител изготвя характеристика за всеки ученик от паралелката, в която прави преценка за развитието на ученика в образователно-възпитателния процес и за спазването на училищната дисциплина. В

характеристиката се посочват както положителните, така и отрицателните страни в развитието на ученика. Характеристиката се предоставя на родителя срещу подпис.

17. При завършване на основно и на средно образование класният ръководител изготвя цялостна характеристика за развитието на ученика. Характеристиката е неразделна част от свидетелството за основно образование, съответно от дипломата за средно образование.

18. Характеристика се изготвя и в случаите на преместване на ученици в друго училище.

Б. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл.39. /1/ Ученикът има следните права :

1. участва по собствен избор в организираните от училището извън класни форми;
2. получава от училището информация по въпросите ,свързани с неговото обучение;
3. бъде защитен от училището при накръняване на личното му достойнство и при нарушаване на човешките му права;
4. ползва безплатно учебната база по установената учебна програма;
5. избира и бъде избран в колективните органи на управление на класа и училището ;
6. получава стипендия съгласно реда , определен от МС;
7. дава мнения и предложения пред директора на училището по отношение организацията и провеждане на цялостната му дейност;
8. да прекъсне обучението си до една учебна година поради болест, по семейни, социални или други причини.Прекъсването , разрешено от ПС не се счита за повтаряне на класа;
9. да поиска удължаване на срока ,когато е бил повече от 20/двадесет/ дни в болнично заведение.
10. да бъде консултиран във връзка с професионалното му ориентиране и развитие,
11. да бъде насочван, стимулиран и подпомаган в съответствие с неговите потребности,желания и способности;
12. да бъде поощряван с морални и материални награди за високи постижения в учебната, извънкласната и извънучилищната дейност и за приноса си за развитието на училищната общност;
13. да участва, включително с присъствието на родител, при решаване на въпроси, засягащи негови права и интереси.

/2/ Ученикът има следните задължения :

1. да изпълнява задълженията си определени от ЗНП, ППЗНП и Правилника за дейността на училището;
2. да съхранява авторитета на училището и да развива училищните традиции;
3. да носи със себе си лична карта и ученическа книжка;
4. да уважава и да не накрънява правата и достойнството на другите ученици, както и на работещите в училището учители и служители;

5. да идва на училище 10 мин. преди началото на учебните часове в приличен вид. При следващо явяване в неприличен вид, ученикът не се допуска в час. Явяването на официални празници, дипломни защиты, изпити и др., да става с официално облекло;
6. да спазва правилата за : Техника на безопасност, Охрана на труда и Правилника за противопожарна охрана, посочени в ПОБУТВО;
7. да има необходимите тетрадки и пособия по предмета, да изпълнява изискванията на учителя за часа. За часовете по информатика да закупи необходимите пособия, а за часовете по практика – лично работно облекло.
8. при отсъствие на учител да не напуска училището докато представител на ръководството не разясни с какво и къде ще се занимават учениците в този час;
9. в часовете по физическо възпитание, учебна и лабораторна практика да се явява със задължително установеното облекло и необходимите пособия;
10. да представя при изпитване бележника си. За ненаесени оценки, отсъствия и забележки в ученическия бележник, отговорност носи ученикът;
11. да не сяда по парапетите и первазите на прозорците в училището;
12. да спазва хигиенните норми в училището и прилежащите райони;
13. в кабинети, работилници и лаборатории да влиза само в присъствието на учител.
14. да не бъде на обществени места без придружител в съответствие с изискванията на Закона за закрила на детето;

Чл.40. Ученикът няма право да:

- /1/ отсъства от редовни занятия без уважителна причина;
- /2/ участва в хазартни игри, да пуши, да употребява алкохол и наркотични средства;
- /3/ участва в политически партии и организации до навършване на 18 годишна възраст;
- /4/ накърнява с поведението си авторитета и достойнството на учителя;
- /5/ създава пречки на учителя при и по повод изпълнение на служебните му задължения.
- /6/ да използва методи на саморазправа, насилие, изнудване спрямо учители, ученици и служители;
- /7/ да ползва мобилни телефони и електронни устройства в сградата на училището;
- /8/ да внася оръжие, взривни, запалителни и парализиращи средства.
- /9/ да пали огън в сградата и района на училището;
- /10/ да прави корекции/фалшификации/ в училищната документация;
- /11/ при допускане на нарушения и демонстративно и обидно поведение по време на час, ученикът се изпраща задължително за разговор с педагогическия съветник или пом.директора.

Чл.41. /1/ Отсъствията на ученика от учебни занятия по уважителни причини се удостоверяват с медицинска бележка, документ от спортния клуб, в който членуват или с уведомително писмо от родителя или настойника, които се представят в срок до три дни. При отсъствие по домашни причини родителят(настойникът) уведомява предварително лично класния ръководител за причините, налагащи отсъствието от занятия. В срок от 3 (три) учебни дни включително в деня на явяване му в училище, ученикът е длъжен да представи уведомително писмо от родителя (настойника) за

извиняване на отсъствията по домашни причини, в което да са вписани причината и датите на отсъствие на ученика от занятия. Отсъствията по домашни причини са за не повече от 3(три) дни през учебната година.

Чл.42. /1/ Отсъствието на ученик от учебен час без уважителни причини е неизвинено отсъствие.

/2/ Закъснения до 15 мин. за три учебни часа без уважителни причини се считат за един учебен час неизвинено отсъствие.

/3/ За ученик, обучаван в дневна форма, чиито отсъствия не позволяват оформяне на срочна или годишна оценка по един или няколко предмета, директорът на училището по предложение на ПС определя със заповед условията и реда за оценяване знанията и уменията за завършване на учебния срок и /или/ учебната година.

Чл.43./1/ За допуснатите отсъствия класният ръководител своевременно писмено уведомява родителя или настойника на ученика.

Чл.44./1/ За неизпълнение на задълженията си, определени с този правилник, ученикът се наказва със:

1. Забележка
2. Извършване на дейности в полза на училището в свободно от учебни часове време
3. Предупреждение за преместване в друго училище
4. Преместване в друго училище до края на учебната година
5. Преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение – за ученици, навършили 16-годишна възраст.

/2/ Дейностите в полза на училището по ал. 1, т. 2 не трябва да са такива, които с оглед на естеството или интензивността си не са съобразени с възрастовите особености и здравословното състояние на учениците или унижават тяхното достойнство. Видовете дейности са: почистване на класни стаи, коридори, работилници, двор, спортна площадка, боядисване на предмети и обекти в рамките на училището.

/3/ Когато ученикът се яви в училище с облекло или във вид, които са в нарушение на този правилник или на правилника за дейността на училището, както и когато състоянието му не му позволява да участва в образователно-възпитателния процес, той се отстранява от училище до отпадане на основанието за отстраняването му, за което класният ръководител уведомява родителя.

/4/ Когато ученикът пречи на учителя и/или на съучениците си по време на учебен час, учителят може да го отстрани до края на учебния час. При налагане на тази мярка учителят отбелязва неизвинено отсъствие за часа, в който е отстранен ученика. Ученикът няма право да напуска територията на училището по времето на отстраняването си. Училището създава условия за възпитателна работа с учениците при изпълнението на мярката под ръководството на педагогическия съветник.

/5/ При тежки или системни нарушения на задълженията, определени в този правилник, освен наказание по ал. 1 на ученика може да се наложи мярка намаляване на поведението.

/6/ Освен налагането на наказание по ал. 1 ученикът може да бъде насочен към консултации и педагогическа и психологическа подкрепа от специалист, допълнително обучение в извънучебно време, включително в периода на ваканциите, участие в извънкласни и извънучилищни дейности, професионално ориентиране и други дейности с оглед недопускане на нарушения и на отпадане от училище.

/7/ Наказанията по ал.1 т.1 се налагат със заповед на директора по предложение на класния ръководител, а наказанията по т.2,3,4 и 5 – със заповед на директора по предложение на ПС

/8/ Преди налагане на наказание по ал.1, класният ръководител е длъжен да уведоми родителя или настойника на ученика за извършеното нарушение

/9/ Директорът е длъжен преди налагане на наказание по ал.1 т.2 ,3,4 и 5 да изслуша ученика и да провери фактите и обстоятелствата, свързани с нарушенията

/10/ Наказанието по ал.1 т.3 или т.4, се налага като крайна мярка при тежки нарушения. ПС обсъжда доклада на класния ръководител за извършеното нарушение и изслушва ученика или определен от него учител или друг ученик. На заседанието на ПС може да присъства и родителят или настойникът на ученика.

/11/ В заповедта на директора, издадена по реда на ал.2 се посочват видът на наказанието, срокът и причините за налагането му.

/12/ Наказанията по ал.1 т.3 или т.4 влиза в сила от началото на следващата учебна година , в случай че е наложено до 30 учебни дни до края на учебните занятия

/13/ Наказанията по ал.1 се залачават с изтичане на съответната учебна година. Наказанието по ал.1 т.1 или т.2 може да се заличи и предсрочно по реда на ал.2.

/14/ Наказанията и тяхното заличаване се вписват в ученическата книжка и в дневника на класа

/15/ Ученик ,наказан по ал.1 т.3 продължава обучението си в друго училище при условие и по ред определени със заповед на началника на РИО на МОМН. След заличаване на наказанието , ученикът може да продължи обучението си в училището в което е преместен.

/16/ Заповедите на директора за налагане на наказанията по ал.1 могат да се обжалват пред началника на РИО – за общинските училища и пред министъра на образованието и науката – за държавните училища.

/17/ Преди налагане на наказанията по чл. 139, ал. 1, т. 2 - 5 и на мярката по чл. 139, ал. 5 задължително се уведомява дирекция "Социално подпомагане" по настоящ адрес на ученика, представител на която може да присъства на изслушването с оглед защита на правата и на интересите на ученика. По желание на ученика и на неговите родители

дирекция "Социално подпомагане" може да го консултира преди налагане и на останалите наказания и мерки.

/18/ Наказанията по чл.44, ал.1 от ПВР , могат да се налагат на ученика и за допуснати неизвинени отсъствия.

А. За ученици, ненавършили 16 годишна възраст:

- т.1. над 5 неизвинени отсъствия - “забележка”
- т.2. над 10 неизвинени отсъствия - „Извършване на дейности в полза на училището в свободно от учебни часове време”
- т.3. над 13 неизвинени отсъствия – “предупреждение за преместване в друго училище”
- т.4. над 15 неизвинени отсъствия – “преместване в друго училище”

Б. За ученици , навършили 16-годишна възраст:

- т.1. над 5 неизвинени отсъствия - “забележка”
- т.2. над 10 неизвинени отсъствия - „ Извършване на дейности в полза на училището в свободно от учебни часове време”
- т.3. над 13 неизвинени отсъствия – “предупреждение за преместване в самостоятелна форма на обучение”
- т.4. над 15 неизвинени отсъствия – “преместване в самостоятелна форма на обучение”

В. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РОДИТЕЛИТЕ

Чл.45 (1) Училището осъществяват процеса на подготовка, обучение и възпитание на децата и учениците във взаимодействие и сътрудничество с родителите.

(2) Родителите имат следните права:

1. периодично да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователно-възпитателния процес, за спазването на училищната дисциплина, уменията им за общуване с учениците и учителите и интегрирането им в училищната среда;
2. да се срещат с класния ръководител и учителите в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
3. да участват в родителските срещи;
4. да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището или обслужващото звено;
5. да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето или ученика;
6. да участват в училищното настоятелство, когато такова е създадено;
7. да бъдат консултирани по въпроси, свързани с възпитанието на децата и учениците, от специалист, за което училището им оказва необходимото съдействие.

(3) Родителите имат следните задължения:

1. да осигуряват посещаемостта на ученика в училище;
2. да се запознаят срещу подпис с училищния учебен план и с правилника за дейността на училището при записване на ученика;
3. да не допускат явяването на ученика в училище с облекло или във вид, които не съответстват на правилника на училището, положението му на ученик и на добрите нрави;
4. редовно да се осведомяват за успеха и развитието на ученика в образователно-възпитателния процес, за спазването на училищната дисциплина, за уменията му за общуване с учениците и учителите и интегрирането му в училищната среда;
5. да се явяват в училището и обслужващото звено, когато важни причини налагат това и бъдат поканени от класния ръководител или директора.
6. да заплащат щетите нанесени от децата им.

Настоящия правилник е изготвен на основание Закона за народната просвета, Правилника за прилагането му и Наредба №3 от 15.04.2003г за системата на оценяване/ДВ бр.68 от 1999 год., изм. и доп. бр.53 от 12.06. 2001 год., доп., бр.7 от 2002 год. /, и Наредба за иименение и допълнение на Наредба №3 от 2003г. за системата на оценяване, дв бр.65 / 2005г. и последващите допълнения и изменения в изброените документи.

Правилникът е обсъден и приет от Педагогически съвет №12/14.09.2010 година.

Директор: Таня Новкиришка